Nr. 174. Wtorek 1. Sierpnia 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Wiédeń, 29. lipca. Jej Mość Cesarzowa wyjechała wczoraj d. 28. lipca zrana ztąd do Ischl, dokąd także Jego c. k. Apost. Mość raczył udać się wieczór. *(W. Z.)*

Wiédeń, 27. lipca. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem grecko-katolickiego biskupa w Przemyślu, doktora filozofii i teologii, ks. Grzegorza *Jachimowicza*, jako komandora cesarsko-austryackiego orderu Leopolda według statutów tego orderu wynieść najłaskawiej do stanu baronów Cesarstwa austryackiego. *(W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Hermansztadt, 26. lipca. Rosyanie opuścili pozycyę przy ujściu Suliny. Dnia 20. stoczyli tam Anglicy potyczkę z ochotnikami. Buletyn rosyjski donosi o 60 poległych Anglikach. Ciągle jeszcze spodziewają się, że Rosyanie opuszczą Bukareszt. *(W. Z.)*

(Wezbrania wód na granicy Siedmiogrodu.)

Kronsztadt, 20. lipca. Ciągłe deszcze przerwały poczęści komunikacyę między Kronsztadtem a Bukaresztem. Bryki i szybkowozy już od kilku dni czekają, ponieważ górska rzeka Praowa tak wezbrała, iż tylko z niebezpieczeństwem życia można się przez nią przeprawić. Poczty i podróżni, którzy niemogą czekać aż wody spadną, przebywają uciążliwą drogę karpacką. *(Abbl. W. Z.)*

Hiszpania.

(Wypadki w Madrycie.)

Berlin, 27. lipca. Depesze prywatne dzienników paryskich *z Madrytu z dnia 22.* donoszą o mianowaniu jenerała *San Miguel* (tego samego, którego powstańcy na ratuszu obrali prezydentem junty) ministrem wojny, a jenerała *Iriarte* wojskowym gubernatorem Madrytu. Te mianowania przyjęto z radością, a dzień był spokojny. Brat króla, Don Fernando umarł.

Jenerał Don Jose de la Concha był dnia 17. b. m. spodziewany w Barcelonie, gdzie już stał w pogotowiu wspaniały powóz u dworca kolei żelaznej. Między gmachami, które powstańcy zburzyli w Madrycie, znajduje się także drukarnia ministeryalnego dziennika *Heraldo*, którego prasy i zasoby drukarskie spalono.

O utworzeniu nowego gabinetu pod przewodnictwem Espartera, którego królowa powołała, nienadeszły jeszcze bliższe wiadomości. Także o królowej Matce niema jeszcze nic pewnego, niektórzy utrzymują, że się jeszcze ukrywa w królewskim pałacu, według innych miała już wylądować w Post-Vendres; ta wiadomość jednak odnosić się ma do jej dwóch córek, które do tego miasta przybyły. *Clamor publico* opowiada burzliwe wypadki w Madrycie w następujący sposób: „Gdy się lotem błyskawicy rozeszła po mieście wiadomość o pronuncyamentach w Valladolid, Zamora, Barcelona i w innych wielkich miastach, utworzyły się liczne grupy na najludniejszych punktach stolicy, a mianowicie przed szwajcarską kawiarnią na ulicy Alcala. Rozlegały się okrzyki na cześć wolności konstytucyi z roku 1837 i na cześć jenerałów i wojska zbuntowanego. Wkrótce niepodobna było przecisnąć się przez tłumy. Roznoszono plakaty z napisami w wielkich literach: „Konstytucya z roku 1837. Junta ludu i konstytucyjne Kortezy.“ Bandy muzyczne grały hymn Riego. — Wojsko połączyło się z ludem. Posterunki wojskowe zajęli cywiliści bez nieporządku i konfliktu. Liczne tłumy udały się na ratusz, gdzie jednogłośnie mianowano komisyę, która miała przedłożyć Królowej życzenia ludu, który napełniał ulice Madrytu. Ta komisya prosiła o posłuchanie u Królowej i została przypuszczona. Oddawszy adres powróciła komisya na ratusz i usiłowała uspokoić umysły. — Dzięki tym usiłowaniom rozeszły się tłumy. Mimo-to pozostało jeszcze wielu po ulicach i na głównym placu. Wieczór słyszano kilka wystrzałów karabinowych, ale niewiadomo z jakiej przyczyny. *(Zeit.)*

Monitor podaje następujące depesze:

Bayonna, 24. lipca.

W Madrycie spokój. Jenerał Evariste San Miguel mianowany jeneralnym kapitanem i ministrem wojny. Junta przywróciła znowu municypalność z roku 1843. Ciało dyplomatyczne powołane do pałacu.

Perpignan, 24. lipca.

Według doniesienia dziennika *Nacion* umknął jenerał Blaser do Portugalii. — We wszystkich proklamacyach Junty w Madrycie znajdują się nazwiska O'Donnel i Espartero obok siebie.

W Saragosie, Walencyi, Barcelonie, Kadyxie, Sewilli, Coruna panuje spokój i zdaje się, że w tych miastach nieprzyjdzie już do rozruchów.

Bayonna, 22. lipca wieczór.

Dyliżanse i poczty listowe nienadeszły już od 36 godzin. — Sztafeta przywiozła nadzwyczajny dodatek Gazety Madryckiej. Nowe ministeryum pod przewodnictwem księcia Rivas podało się do dymisyi. Jej Mość Królowa powołała telegrafem jenerała Espartero.

Madryt, 22. lipca.

Jenerał San Miguel mianowany ministrem wojny a jenerał Iriate wojskowym gubernatorem Madrytu. — Dzień przeszedł spokojnie. Mianowanie jenerała San Miguel przyjęto z aklamacyą. — Infant Don Fernando (brat króla) umarł.

Monitor donosi z Madrytu z dnia 25. lipca. Miasto jest spokojne. Królowa porozumiała się z jenerałem Espartero, który dnia 28. jest spodziewany w Madrycie. *(Abl. W. Z.)*

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Pogloska o dymisyi Walewskiego. — Poczta turecka. — Pułki gwardyi.)

Londyn, 24. lipca. Tygodnik *The Press* upewnia, że hrabia Walewski, który kwestyę oryentalną traktował po większej części ze stanowiska Polsce przychylnego — nietylko podał się do dymisyi, lecz że tę dymisyę także i przyjęto.

Z floty czarnomorskiej nadeszły listy przez Balczyk z 9. b. m. Paropływ „Fury“ zawinął tam z Konstantynopola z jeńcami rosyjskimi i odpłynął dalej do Odessy dla wymiany jeńców angielskich z paropływu „Tiger.“ — Admirał kazał wracać paropływom krzyżującym pod Sebastopolem i spodziewają się ich przybycia co chwila. Na pokładzie okrętu „Britania“ zbuntowali się majtkowie, lecz wkrótce bunt uśmierzono.

Paropływy „Prince“, „Edwin Fox“, „Herefordzhire“ i inne okręta transportowe mające na pokładzie wojska francuskie stanęły wczoraj na kotwicy w blizkości zasp piaszczystych i czekać tam będą dalszych rozkazów.

W ciągu przyszłego tygodnia wypłyną nowe wojska z Kaletu na morze bałtyckie.

Pułki gwardyackie będą mieć po 12 kompanii. Każdy pułk liczyć będzie natenczas 1432 ludzi. *(Abb. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 26. lipca, w nocy. Berkeley odpowiada na rekryminacyę lorda Stuart, że Aberdeen przeszkadza skutecznym operacyom morskim, że admirałowie mają carte blanche; Napier owiadczył, jako twierdze Sweaborg i Kronsztadt nie są do wzięcia od strony morskiej. *(W. Z.)*

Francya.

(Poczta paryska.)

Paryż, 23. lipca. *Monitor* zawiera surową i groźną nawet naganę wyrzeczoną przeciw sprawcom niepokojących wieści z widowni boju. Głównym zaś do tego powodem były wieści rozsiane o śmierci jenerała Canrobert'a pod Dżurdżewem i zniszczeniu całego pieszego pułku francuskiego w bitwie, w której jak wiadomo nie miały wojska posiłkowe żadnego udziału. — Na pokrycie kosztów uroczystości napoleońskiej dnia 15. sierpnia przyzwolił Cesarz ministrowi państwa kredyt nadzwyczajny w sumie 334.000 franków. — Dziś zrana odbyło się w kościele Saint Sulpice nabożeństwo żałobne za duszę zmarłej tu małżonki Ledru-Rollin'a.

Paryż, 24. lipca. *Monitor* donosi z Biaritz, że JJ. MM. Cesarstwo byli wczoraj na mszy świętej w kościele tamtejszym i że dziś przed południem przyjmował Cesarz marszałka Harispe. — Sprawozdanie gubernatora w Cayenne umieszczone w Moniterze wystawia pomyślny stan kolonii karnej. W marcu umarło tam osób 17 i tyleż w kwietniu, a w maju już tylko 13. — Dnia 30. czerwca odpłynęła fregata „Armide“ z nowym (dziesiątym) transportem 300 więźni galerowych i innych przestępców z Brest do Cayenne. — Po-

licya w Granville zasekwestrowała zeszłego piątku znaczną liczbę pism zakazanych przywiezionych statkiem z wyspy Jersej, i przedsięwzięto śledztwo sądowe. — Do Tulonu nadeszły potrzebne rozkazy względem założenia składów węgla w Milo na Archipelagu. — Obóz na granicy hiszpańskiej zaprowadzają jak widać z wielkim pośpiechem: komenderujący jenerał w Bordeaux otrzymał telegrafem rozkaz wysłania 600 żołnierza z 11 pułku liniowego paropływami do Langon, a ztamtąd do Bayonne i Biaritz. — Hotel Brighton w Boulogne wynajęto od 20. sierpnia dla Cesarza, a oprócz tego i domostwa sąsiednie dla głównej kwatery, dla jenerałów i adjutantów, gwardyi cesarskiej, gwidów i t. d. Budują też stajnie na 500 koni dla gwardyi konnej. Jej Mość Cesarzowa zapewne nie zjedzie do Boulogne, gdyż żadnych dla jej przyjęcia nie robią przygotowań. — Podczas uroczystości napoleońskiej przedstawić mają na polu marsowem oblężenie Sylistryi i puścić cztery balony pod nazwiskiem Francyi, Anglii, Turcyi i Austryi. — Książę Antoni Bonaparte przybył tu z Liwurny. *(Zeit.)*

(Cholera grasuje w południowej Francyi.)

Lyon, 21. lipca. Właściwe obawy wojenne zaczynają się coraz więcej uśmierzać, i z największą spokojnością oczekują teraz dalszych wypadków na widowni boju, lecz natomiast wzmaga się trwoga przed cholerą, mianowicie zaś w południowej Francyi, gdzie choroba ta coraz bardziej się szerzy. Szczególnie zaś grasuje w Marsylii. Szkoły zamknięto, a zamiejscowi uczniowie porozjeżdżali się do domów. Wszystkie zamożniejsze familie wynoszą się z miasta. Duchowieństwo odprawia modły uroczyste i procesye dla ubłagania pomocy z niebios. Sprawy publiczne zalegają; jarmark w Beaucaire całkiem się nie powiódł. I tak już nie zjechali się kupcy ze wschodu, lecz obawa przed cholerą zatrzymała i innych, i w ogólności utrudniła stosunki handlowe. *(Zeit.)*

Niemce.

(Król Wirtemberski przybył do Mnichowa.)

Mnichów, 22. lipca. J. M. król wirtemberski zachowując w podróży swej naściślejsze incognito przybył tu wczoraj wieczór w towarzystwie tylko szefa król. tajnego gabinetu, radzcy państwa barona Maukler'a i najwyzszego koniuszego barona Taubenheim'a i wysiadł w hotelu „pod złotym jeleniem." J. M. król zabawiać ma podobno 5 do 6ciu dni. Dziś zrana zwiedził król pałac przemysłowy a około 11 godziny udał się na zamek królewski w Nymfenburgu dla odwiedzenia JJ. MM. królestwa. *(W. Z.)*

(Kupno zboża na pniu i przed ukończeniem żniwa zakazane.)

Kassel, 25. lipca. Dzisiejsza gazeta kasselska zawiera rozporządzenie księcia-elektora z dnia wczorajszego tej osnowy:

Dla uchylenia nieprawych spekulacyi niszczących pomyślny wpływ żniwa na ceny zboża, tudzież dla utrzymania zakazu handlowania zbożem na pniu jeszcze stojącem, rozporządzamy po wysłuchaniu przedstawień naszego ministeryum co następuje: Wszystkie ugody zawarte względem zakupna zboża przed skończonemi żniwami a z dostawą po żniwach mają policzone być do kategoryi zakazanych ugod względem zakupna zboża na pniu stojącego i według tego, a mianowicie stósownie do rozporządzenia z 2. lipca 1817 karane. *(Zeit.)*

Dania.

(Depesze telegraficzne.)

Kopenhaga, 25. lipca. Okręt „Dauntless" zawinął tu z Bałtyku z chorymi i rannymi, a między tymi znajduje się i admirał Corry.

Nyborg, 25. lipca. Przepłynęło tędy znów sześć okrętów francuskich z wojskiem z Kaletu. *(W. Z.)*

(Depesze telegraficzne.)

Kiel, 26. lipca. Zawinęło tu sześć okrętów francuskich z wojskiem z Kaletu dla nabrania żywności. Admirał Corry wylądował w Kopenhadze. *(L. k. a.)*

Rosya.

(Wiadomości z morza Bałtyckiego.)

Gazeta Warszawska z d. 26. lipca donosi:

Od 24. czerwca do 1. lipca flota nieprzyjacielska o ile wiadomo, nic nie przedsiębrała. Główna część floty, składająca się z 57 statków różnych stopni, znadowała się na kotwicy na zachód od przylądka Porkalaudd a oddzielne kroazery pokazały się przed Sweaborgiem, Rewlem, Bałtyckim portem i w innych miejscach zatoki Fińskiej. *(Inw. Ruski.)*

(Wiadomości z morza Białego.)

Po niepomyślnem pokuszeniu nieprzyjaciela 22. czerwca, na wyspę Mudjugską i zniszczeniu postawionych przezeń znaków wymiarowych, statki nieprzyjacielskie nic nie przedsiębrały i 24. b. m. oddaliły się od wyspy. 25. czerwca dostawiona została do Archangielska i zapisana w rejestr wchodowy portu pięciowiosłowa szalupa, należąca do jednego z Angielskich statków wojennych. Szalupę tę wyrzuciło morze 18. na wyspę Mudjugską. Zapewne jest to ta sama, którą poprzedniego dnia widziano z latarni, gdy wiosłowała z trudem naprzeciw silnego wiatru i skryła się w pomroku przy nadchodzącym wichrze. Na szalupie był wtedy oficer wracający z przeglądu statków kupieckich.

Księstwa Naddunajskie.

(Turcy utwierdzają Dżurdżewo, a wojska posiłkowe Sulinę. — Jenerał Osten-Sacken objeżdża Multany.)

Wiédeń, 26. lipca. Według dzisiejszych telegraficznych depeszy z Hermannsztadu zajmowały dnia 23. obie armie pod Dżurdżewem swoje dawniejsze stanowiska. Pochody, kontramarsze, utarczki małych korpusów podjazdowych są w dziennym porządku. Turcy sypią nieprzerwanie szańce pod Dżurdżewem i odkomenderowali na gościniec idący z Dżurdżewo do Daja obserwacyjny korpus, liczący 3—4000 ludzi. Rzeka Argis wystąpiła z swych brzegów i zburzyła dwa mosty niedawno przez Rosyan zbudowane. Również z innych okolic donoszą o wylewie wód.

Wojska posiłkowe pozakładały nad Suliną bateryе i szańce i ufortyfikowały tamtejszą fortecę. W samem ujściu rozstawiono kilka mniejszych okrętów i łodzi kanonierskich i przyrządzają miejsca do wylądowania; ztąd wnoszą, że wkrótce nastąpi wylądowanie większej zbrojnej siły. — Z Bukaresztu wywożą ciągle do Frateszti pontony i inne okrętowe narzędzia, które mają być użyte przy zaczepnych operacyach Rosyan. Na rzece Argis rzucono po dzień 15. lipca na trzech punktach mosty. Jenerał Osten-Sacken odbywa podróż inspekcyjną w Multanach; ma być przeznaczony do objęcia komendy nad stojącym tamże korpusem armii.

Wyspy Jońskie.

(Depesza telegraficzna.)

Korfu, 24. lipca. Z dniem 1. sierpnia zniesiony ma być monopol zboża i wolny nim handel znów przywrócony. *(L. k. a.)*

Montenegro.

(Powstanie Czernogórskie.)

O rewolucyi w Czernogórze donoszą do Gazety Zagrabskiej pod dniem 13. lipca następujące bliższe szczegóły: Cała północna część Czernogóry, mianowicie okolice Bielopavlevicz Moracza i Piperi, t. j. ta część która się Brda nazywa, podniosła rokosz. Dnia 10. proklamowano w obecności licznie zgromadzonego ludu niezawisłość i mianowano rząd prowizoryczny pod przewodnictwem popa Gioto Boskovicza, Vid. Narakova, Popa Oristo i wojewody Błażeja Martinicza. Dnia 11go wypędzono Serdara Brdy i dwóch innych Perjaniców stojących na czele rządu w tej części Czernogóry i wysłano ich do Czetinje, ażeby oświadczyli księciu Danile, że go Brda niechce uznać za Panującego i że lud woli zginąć niż znosić dłuższy ucisk; tego samego dnia zabrał rząd prowizoryczny znajdującą się w Ostrogu amunicyę i rozdał znaczną ilość prochu między lud. Dnia 13. wysłał rząd prowizoryczny dwóch pełnomocników, jednego do Beja w Nicicz, drugiego do Baszy w Skutari, ażeby z Turkami wejść w układy i żądać od nich pomocy przeciw sile zbrojnej, którąby książę Danilo wysłał przeciw powstańcom.

Gdy do Czetinje nadeszła wiadomość o tem powstaniu, zebrał się natychmiast Senat i skazał na śmierć członków prowizorycznego rządu i ciągłemi wystrzałami z armat oznajmiał Czernogórcom grożące niebezpieczeństwo. Książę zebrał natychmiast 2000 wojska i udał się do Zagrac, któreto miasto najbardziej było zagrożone od powstańców, równocześnie powołał dalszych 6000 ludzi do broni, z których jedna połowa ma się zebrać w Zagarac a wyruszyć ma z Gevo na Ostrog i przeciąć komunikacyę między insurgentami a Turkami. — Rząd prowizoryczny zebrał do dnia dzisiejszego 4500 ludzi zbrojnych i wysłał do nahii Kuczi odezwę do ludu by się z nim połączył. Powszechne jest zdanie, że bez połączenia się ludu i bez pomocy Turków powstanie wkrótce będzie przytłumione. Nahia Kuczi mogłaby postawić 5—6000 ludzi zbrojnych a Porta mogłaby dostarczyć powstańcom chleb i amunicyę. Jedno jeszcze sprzyja powstańcom. Czernogórcy niebiją się chętnie z swymi braćmi w Brda i pochwalają w pewnym względzie ich powstanie.

O przyczynie buntu krążą rozmaite pogłoski; to pewna, że książę człowiek gwałtownego charakteru przybywszy podczas zielonych Świąt do Ostroga, chciał zaprowadzić rodzaj ustawy agraryjnej. Wiadomo że Czernogórcy posiadają lasy i grunta, które zajęli jako zdobycz i w ciągu czasu niejako zamienili na własność. Rząd montenegryński niema rzeczywiście najmniejszego prawa zarządzać temi dobrami, tem mniej że sam zdobywczej przemocy zawdzięcza swą polityczną egzystencyę. Ale książę Czernogóry zabrał teraz mieszkańcom Brdy górę Lacavicę z obfitemi pastwiskami i dał ją mieszkańcom Żupy, którzy się dopiero niedawno przyłączyli do Czernogóry. A że mieszkańcy Brdy po największej części żyją z hodowania bydła i niemogą się obejść bez tej góry, którą zresztą okupili wielką walecznością i krwią swoją, przeto oburzyło ich postępowanie księcia do najwyższego stopnia. Przytem posiadłości gruntów w Bielopavlicz nie są jednostajnie podzielone. Stare rodziny, które najsamprzód tu przyszły, zdobyły niezmierne posiadłości, i już kilka wieków trzymają w swem posiadaniu. Rodziny zaś Uskoków i wielu innych, które weszły do kraju by ujść prześladowaniu Turków, niemają prawie żadnych gruntów. Książę tedy chciał zaprowadzić nowy podział gruntów na sposób prawie komunistyczny.

Inną przyczynę zniechęcenia między ludem upatrują niektórzy w tem, że książę rozgniewany uporem kobiet, które podczas zielonych świąt niechciały być na balu w Ostrogu, wydał Sereanikowi rozkaz, ażeby je przemocą aż do końca nocy zmusił do tańcu. Zresztą przyczynia się do tego nieukontentowania częścią stronnictwo

zmarłego Petrovicza, częścią wpływ sąsiednich Turków, ktorzyby chcieli zatrudnić księcia w domu.

Proklamacya powstańców wylicza jak słychać wszystkie te powody niechęci i wystawia rząd księcia Daniły w najczarniejszych barwach. Mówiono w Czetinje o abdykacyi księcia na rzecz Kersła Masane Petrovicza. Inni twierzą, i to się zdaje więcej podobnem do prawdy, że książę wyjedzie do Rosyi a rządy złoży w ręce Jerzego Petrowicza. Tego pragną wszyscy przyjaciele spokoju i porządku. Niewiadomo jeszcze czyli c. k. austryackie wojska wkroczą do Czernogóry by przywrócić spokój. Słychać, że książę prosił o interwencyę i powołał z wygnania Serdara Milo Martinovicza, który obecnie bawi w Zarze. W tej chwili, pisze korespondent, odbieram wiadomość, że powstańcy rozprószyli wojsko księcia. *(Ll.)*

Turcya.

Litografowana „korespondencya austryacka" z dnia 27. lipca podaje następujące telegraficzne wiadomości:

Wczoraj wieczór zawinął paropływ z Lewanty do portu w Tryeście. Wiadomości z *Konstantynopola sięgają po dzień 17. b. m.* Liczne wypadki cholery wydarzyły się na francuskich paropływach pocztowych, i między wojskiem francuskiem w Gallipoli. Dlatego zaostrzono przepisy kwarantany. Śmiertelność między chorymi na cholerę niejest wielka, większa część chorych przychodzi do zdrowia; jednak między innymi umarł jenerał Ney w Gallipoli na cholerę. W samym Konstantynopolu był stan zdrowia dość pomyślny, handel się wzmagał. Według wiadomości z *Trebizondy* z dnia 13. lipca zatopiły dwie rosyjskie łodzie kanonierskie pod Geleneczykiem cztery tureckie okręta handlowe. Jedna turecka fregata parowa odpłynęła z 3000 regularnego wojska i 15 działami z końmi z Trebizondy do Batum. Od armii azyatyckiej nadeszły niepomyślne wiadomości. Hafis Basza przybył do Trebizondy. *Z Warny* donoszą pod dniem 15. lipca, że 8000 wojska na pięciu fregatach odpłynęło do Czuruksy.

Wiadomości z *Aten* sięgają po 20. lipca. Maurokordato przybył do tej stolicy. W Trikala zabili baszi-bozuki czterech przywodźców powstańczych.

(Powstanie w Czernogórze usunione.)

Wiédeń, 28. lipca. Według doniesień z Czernogóry przywrócono tam spokój zupełny, spaliwszy wprzód zabudowania zbiegów z nahii biało-pawłowieckiej, których majątek skonfiskowano i o części między Czernogórców rozdano. Okazuje się teraz z pewnością, że powód do tych zagrażających jeszcze i na przyszłość zaburzeń dał sam książę Daniel, który zaraz po objęciu rządów usunął bez żadnej słusznej przyczyny plebana Boskowicza i jednego z senatorów z posady, a oprócz tego przyczynił się do tych zaburzeń także i pełny zgorszenia postępek świty książęcej na zgromadzeniu podczas świąt zielonych w Podostrogu. Zbiegów czernogórskich (w liczbie około 30) przyjęto zresztą na ziemi tureckiej z wielkiemi względami, lecz mimo to nie widać żadnych przygotowań dla dania im zbrojnej pomocy. *(L. k. a.)*

(Poczta Konstantynopolska.)

Konstantynopol, 10. lipca. Reszyd Basza objął znowu ster rządu, z czego wnosić można, że nietylko wojskowe lecz także polityczne stosunki Turcyi wzięły od kilku tygodni obrót, który doprowadzić musi do prędkiego rozstrzygnienia, przynajmniej pierwszej lokalnej części kwestyi oryentalnej. Do podróży Sułtana do Szumli robią wszelkie przygotowania i można się spodziewać, że odwaga i waleczność wojska, które sobie zjednało sławę, jakiej ich przedtem nikt w Europie zdolnemi nie sądził, jeszcze więcej się wzmoże i ożywi. — Anglicy i Francuzi zajmują się tymczasem naprawieniem gościńców, co jest wielką przysługą dla Bulgaryi; gościniec z Gallipoli do Adrianopola jest już w dobrym stanie również i z Adrianopola na Burgos do Warny. Jeziora tak zwane Denna, które na mapach mylnie oznaczają jako przestrzeń wodną, a istotnie składają się z kilku basenów moczarami odłączonych, będą połączone za pomocą kanałów i używane do transportu żywności z okolicy Warny, gdzie pontony do przeprawy przez Dunaj już także są prawie ukończone. *(Zeit.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiédeń, 19. lipca. Litogr. „koresp. austr." pisze: Według doniesień telegr. z Bukaresztu z d. 26. lipca wyjechali br. Budberg, wielki logothet Joanidei i jenerał-lieutenant Niepokojczycki do Frateszti. Jak zapewniają, mają ci panowie być obecni na obradach w głównej kwaterze rosyjskiej względem sposobów odwrotu i umyślnie powołano ich w tym zamiarze do Frateszti. Frateszti ma być niezwłocznie opuszczone, a stojący tam korpus wojska ma zająć obóz między rzeką Argis i Sudar. Turcy zajmują ciągle odporną pozycyę pod Dżurdżewem. Wojska wysłane ku Ślatynie i Rimnikowi mają tworzyć, jak słychać, arier-gardę armii rosyjskich przeciw Turkom operującym z Małej Wołoszczyzny.

— Z Odessy piszą z d. 21. b. m. do lit. „koresp. austr.: Od kilku dni krąży pogłoska o zwycięstwie jenerała księcia Bebutowa nad Turkami pod Kars; dat urzędowych nie ma jeszcze. Dnia 11. lipca powstał alarm między wojskiem bateryi wybrzeżnych, zdawało im się bowiem, że widzą okręt nieprzyjacielski. Pokazało się jednak, że to był „Wladimir," który tu przybył z depeszami księcia Menżykowa dla jeneralnego Gubernatora Annenkowa, przedsięwziąwszy pierwej długi rekonesans na czarnem morzu aż do ujść Dunaju. Przed kilką dniami przedsięwziął „Elbrus" jazdę aż pod Batum i wziął trzy okręta transportowe z których dwa zatopił.

Właśnie słychać silną kanonadę w kierunku Arakowa.

— *Lloyd* z d. 29. lipca pisze: Według doniesień z Orsowy z 23. b. m. zaczynają Rosyanie opuszczać pozycyę pod Slatyną i cofają się ku rzece Argis. Dnia 20. stał pod Slatyną tylko mały oddział kozaków, zapewne arriere-gardą pod dowództwem oficera sztabowego.

Paryż, 29. lipca. *Monitor* donosi z Bayonne z d. 28. b. m. Przywodźcy powstania prosili królowej by opuściła pałac i zaręczyli za należne Jej przyjęcie ze strony ludności.

Berlin, 29. lipca. Król Portugalii i Książę Oporto wyjechali wczoraj do Goty. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 17. lipca. Według doniesień handlowych płacono od 1. do 15. b. m. na targach w Kołomyi, Kuttach i Śniatynie w przecięciu korzec pszenicy po 9r.6k.—8r.6k.—8r.30k.; żyta 8r. 9k.—7r.16k.—7r.37k.; jęczmienia 5r.24k.—4r.48k.—5r.14k.; owsa 5r.4k.—4r.6k.—4r.58k.; hreczki 6r.6k.—5r.36k.—0; kukurudzy 6r. 30k.—5r.24k.—6r.17k.; kartofli w Kołomyi 2r.30k. Za cetnar siana 1r.57k.—0—2r.16k., wełny w Kuttach 40r.; nasienia konicza w Kołomyi 45r. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 6r.—5r.56k.—7r., miękkiego po 4r.—4r.56k.—0. Funt mięsa wołowego $3\frac{1}{2}$k.—4k. —$3\frac{4}{5}$k. i garniec okowity 1r.36k.—1r.42k.—2r. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 31. lipca.		gotówką zło.	gotówką kr.	towarem zło.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	44	5	48
Dukat cesarski	„ „	5	50	5	53
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	—	10	3
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	56	1	57
Talar pruski	„ „	1	51	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr.	„ „	92	28	92	42

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 31. lipca 1854.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	92	30
Przedano „ „ 100 po	„ „	93	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 28. lipca.				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$82\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{2}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„	—	—
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„	$72\frac{3}{8}$	$72\frac{3}{8}$
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	—	—
detto detto z r. 1839		„	124	124
detto detto z r. 1854		„	$87\frac{7}{8}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{5}{8}$	$87\frac{11}{16}$
Obl. wied. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		95	95
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		—	—
Akcye bankowe			1257 1254	1256
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.			$1668\frac{3}{4}$ 1665 $1663\frac{3}{4}$	1663
Akcye kolei żel. Glogniokiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.			—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			272	272
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.			572	572
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			$547\frac{1}{2}$	$547\frac{1}{2}$
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como				—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 28. lipca.		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	— 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	125 $125\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ l.	$125\frac{1}{2}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	$124\frac{1}{4}$ 125 $124\frac{3}{4}$ l.	$124\frac{3}{4}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$92\frac{3}{4}$ 93 $93\frac{3}{8}$	93 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	12.15 14 153 l.	12-15 2 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$123\frac{1}{2}$ l.	$123\frac{1}{2}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	$147\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ l.	$147\frac{1}{4}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	— 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	221	221 31 T. S.
Cesarskie dukaty	— W.	— Agio.
Ducaten al marco		— Agio.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 29. lipca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 124. — Frankfurt $123\frac{1}{2}$. — Hamburg $92\frac{1}{4}$. — Liwurna —. — Londyn 12.8. — Medyolan $122\frac{1}{2}$. — Paryż $146\frac{3}{4}$.

Obligacye długu państwa 5% $82\frac{1}{2}$—$82\frac{5}{8}$. Detto S. B. 5% 95 — $95\frac{1}{2}$. Detto $4\frac{1}{2}$% $72\frac{5}{8}$ — $72\frac{7}{8}$. Detto 4% $65\frac{1}{2}$—66. Detto z r. 1850 z wypłatą 4%. 89 — $89\frac{1}{4}$. Detto z r. 1852 4% 85 — 86. Detto 3% 53 — $53\frac{1}{4}$. Detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{3}{4}$ — 41. Detto 1% $16\frac{1}{2}$—$16\frac{3}{4}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% — — 80. Detto z krajów kor. 5% — — $78\frac{1}{2}$. Pożyczka z r. 1834 222 — 223. Detto z r 1839 $123\frac{3}{4}$—$124\frac{1}{4}$. Detto z 1854 $87\frac{5}{8}$—$87\frac{3}{4}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 55—56. Obl. lom. wen. pożyc. z r. 1850 5% $95\frac{1}{2}$—96. Akc. bank. z ujmą 1254 — 1256. Detto bez ujmy 1045 — 1046. Akcye bankowe now. wydania 998—999. Akcye banku eskomp. 96 — $96\frac{1}{2}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 168 — $168\frac{1}{8}$. Wied.-Rabskie 81 — $81\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 268 — 270. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 15 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neusztadzkiej 61 — $61\frac{1}{2}$. Detto żeglugi parowej 572 — 574. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 557 — 559. Detto Lloyda 542 — 545. Detto młyna parowego wiedeń. 130 — 132. Renty Como $13\frac{1}{2}$—$13\frac{5}{8}$. Esterhazego losy na 40 złr. $81\frac{3}{4}$ — $82\frac{1}{4}$. Windischgrätza losy $28\frac{1}{2}$—$28\frac{3}{4}$. Waldsteina losy $28\frac{1}{4}$— $28\frac{3}{8}$ Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$—$10\frac{1}{2}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $29\frac{1}{2}$ — $29\frac{3}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 29. lipca o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio $29\frac{1}{2}$. Ces. dukatów obrączkowych agio 29. Ros. imperyały 10.2 Srebra agio $24\frac{3}{4}$ gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31. lipca.

Obligacye długu państwa 5% $83\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$% 73; 4% —; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 — ; z. r. 1839 124. Wied. miejsko bank. —. Akcye bank. 1257. Akcye kolei półn. $1692\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 271 Dunajskiej żeglugi parowej 575. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg $123\frac{3}{8}$ 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $122\frac{3}{4}$ l. 2. m. Hamburg $92\frac{1}{8}$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.6 l. l. 3. m. Medyolan $121\frac{1}{2}$. Marsylia — l. Paryż $146\frac{3}{8}$ l. Bukareszt 223. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 $88\frac{1}{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. lipca.

Hr Mier Henr., z Buska. — P. Drohojowski Eust., z Łukawiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. lipca.

Ks. Poniński Kal., do Czerwonogrodu. — P. Czajkowski Adolf, do Bóbrki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zrana	28 0 06	+ 11°	+ 17°	północ.-wsch.₀	pogoda
2 god. pop.	28 0 04	+ 17°	+ 11°	„	„
10 god. wie.	27 11 6	+ 12°		„	„

TEATR.

Dziś: Opera niem.: **„Die Nachtwandlerin.“**

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 31. lipca 1854.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 1. lipca 1854 - - - - - - -		złr. 3,037.465 kr. 14 den. 2
Od 1. do 31. lipca 1854 włożyło 587 stron - - -	złr. 93.794 kr. 13 den. —	
„ „ „ wypłacono 1180 stronom - - -	— 146.574 — 33 — 3	
a zatem ubyło - - - -		— 52.780 — 20 — 3
Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. lipca 1854 - - - -		— 2,984.684 — 53 — 3

W osobnym rachunku:

Kapitał galic. instytutu ciemnych - - - - - -	złr. 2.295 kr. 23 d. 2	
Fundusz pożyczkowy Franciszka Józefa dla profesyonistów lwowskich -	— 35 — 30 — -	
Fundusz pierwszego Towarzystwa przemysłu lnianego i konopnego w Galicyi	— 5403 — 10 — -	
		— 7734 — 3 — 2
Ogół		— 2,992.418 — 57 — 1

Na to ma Zakład na dniu 31. lipca 1854:

a) na hypotekach - - - - - - - - - - - -	złr. 2,530.889 kr. 3 den. -
b) w zastawach na papiery publiczne i t. d. - - - - - - - - - -	— 36.010 — — — -
c) w wekslach eskontowanych - - - - - - - - - -	— 135.195 — — — -
d) w galicyjskich listach zastawnych - - - - - - - - - -	— 120.000 — — — -
e) w obligacyach pożyczki Państwa z r. 1851 lit. A., z r. 1852 i z r. 1854 - - - -	— 30.000 — — — -
f) w gotowiźnie - - - - - - - - - - -	— 274.873 — 38 — 2
razem	— 3,126.967 — 41 — 2
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę - - - - - -	— 2,992.418 — 57 — 1
Okazuje się przewyżka w sumie - - - - - - - -	— 134.548 — 55 — 1

W którąto sumę wchodzi: prowizya od 1go lipca 1854 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, Fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31. lipca 1854.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz hr. Krasicki, naddyrektor.
S. Krawczykiewicz, dyrektor.

KRONIKA.

Meyerbeer przybył d. 24. b. m. wieczór do Wiédnia, zkąd po kilkodniowym pobycie uda się na kuracyę do Ischl. Potem powróci sławny kompozytor znowu do Wiédnia i będzie kierować osobiście próbami opery „Nordstern“.

— Omer Basza otrzymał wielki krzyż legii honorowej i dwa pyszne konie arabskie w darze od Jego Mości Cesarza Francuzów.

— Według Gazety Prazkiej rozpoczęto już zbiory żyta w okolicy Pragi, a w pojedynczych miejscach młócono już częściowo. Wydatek nietylko odpowiedział najśmielszym oczekiwaniom, lecz nawet je przewyższył; podczas gdy bowiem w roku zeszłym wydawało 15 snopów przy wymłocie tylko $\frac{1}{4}$, najwięcej $\frac{1}{2}$ miary czeskiej (strich zwanej) wydaje tego roku ta sama liczba snopów zwykle $1\frac{1}{4}$ stricha najpiękniejszego ziarna. Kartofle bardzo dobrze się udały i nie spostrzeżono dotychczas najmniejszego śladu zarazy. Prawie ze wszystkich stron nadchodzą doniesienia o pomyślnych zbiorach i słychać, że nawet w Karkonoszach są bardzo piękne urodzaje.

— Ministeryum angielskie wyznaczyło 40 nagród po 8 funt. szt. by 40 uczniom podać sposobność zwiedzenia przyszłorocznej Paryzkiej wystawy przemysłowej. Wszyscy uczniowie wyższych klas wszystkich szkół połączonego królestwa mogą się ubiegać o te nagrody. Każdy uczeń, który otrzyma nagrodę, będzie obowiązany przysłać sprawozdanie o wystawie.

— W najnowszym czasie przedsiębrano w chemicznem laboratoryum akademii Paryzkiej kilka experymentów, i między innemi odkryto, że siarczan wapna (gips) da się pewnym właściwym procesem za pomocą węgli i hydrochlorowego kwasu chemicznie rozebrać i kwas siarczany tak oddzielić, że bezpośrednio z kości, lub przez zamianę ich w spodium można w sposób bardzo pojedynczy uzyskać całą ilość fosforu, jaką zawierają. Właśnie robią teraz takie experymenta na większą skalę, by wykazać stósowność tej metody w wielkim obrocie fabrycznym. Jeżli próby te wypadną pomyślnie, otworzy się przez fabrykacyę kwasu siarczanego za pomocą gipsu czyli siarczano-wapna nowe pole dla czynności industryjnej; mianowicie stałaby się w ten sposób produkcya fosforu więcej pojedynczą, i znacznieby się zmniejszyły koszta produkcyi i cena tego artykułu.

— Rada gminy miasta Paryża zajmuje się obecnie obradą nad projektem względem reformy piekarstwa w departamencie Sekwany. Profesya ta w departamencie wspomnionym ma na przyszłość stanąć na równi z tą samą profesyą w innych departamentach, a mianowicie ma być ograniczona liczba piekarzy, i każdy piekarz ma się wykazać każdą razą zapasem na trzy miesiące i potrzebnym funduszem obrotowym. — W mennicy Paryzkiej biją teraz monetę pięciofrankową według nowej formy.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.